Philippine Biblical Worldview Institute

Certificate in Biblical Studies

CBS900 Aklat ng mga Gawa©

Conrad Jun Tolosa

CBS903 Required Reading: Missionary Journeys ni Paul

Si Peter ay Pinakawalan ng Anghel (42AD)

Sa panahong ito, si King Herod ay nagmamalupit sa mga mananampalataya. Pinapatay niya si James na kapatid ni John. Nakita niyang nalulugod ang mga Judio sa kanyang ginawa kaya ipinakulong niya si Peter. Nang gabing iyon dalawang guwardiya ang nagbabantay sa kanya habang siya ay natutulog, nang biglang magliwanag ang buong selda. Ginising siya ng anghel at inutusan siyang sumunod sa kanya. Nilagpasan nila ang mga sundalo hanggang makalabas siya ng kulungan at nawala na ang anghel. Pumunta siya sa bahay ni Mary, na nanay ni John Mark, kung saan kasama ang maraming nananalangin para sa kanya.

Ang kamatayan ni Herod (44 AD)

Pinapatay ni Herod ang mga guwardiya. Nagtungo siya sa Caesarea. Nagalit siya sa mga taga Tyre at Sidon. Nang siya ay nagtatalumpati, pinatay siya ng anghel ng Panginoon sapagkat hindi niya ibinigay ang karangalan sa Diyos.

Paul's First Missionary Journey (48 AD)

Habang sumasamba ang mga Christians sa Antioch, nangusap ang Banal na Espiritu sa kanila at sinabing ibukod nila si Saul at Barnabas sapagkat sila ay tinawag sa isang gawain.

Sina Saul at Barnabas ay nagtungo sa Seleucia at mula roon ay naglayag patungong Cyprus. Pagdating nila sa Salamis, nagturo sila sa synagogue at tinulungan sila ni John Mark. May isang proconsul na nagpatawag sa kanila upang makarinig ng salita ng Diyos subalit ito ay hinadlangan ng isang magician, si Elymas. Subalit ni rebuke ni Saul (na tinawag ding Paul) ang masamang espiritu na nasa magician at ito ay nabulag. Dahil dito, naniwala ang proconsul.

Pisidian Antioch. Si Paul at ang kanyang mga kasamahan ay naglayag mula sa Paphos hanggang Perga sa Pamphylia. Doon ay iniwan na sila ni John Mark na nagbalik sa Jerusalem. Nagpatuloy pa sila Paul mula Perga hanggang sa Antioch sa Pisidia. Nagturo sila doon sa synagogue at patuloy na lumaganap ang salita ng Panginoon sa buong region. Subalit may mga Judio na nagsusulsol sa mga debotong mga kababaihan at mga leaders na kalalakihan na usigin sila Paul at Barnabas at pinaalis sila sa distrito.

Iconium

Nilisan nina Paul at Barnabas ang lugar na iyon at nagtungo sa Iconium. Nangaral sila sa synagogue at maraming Jews at Greeks ang sumampalataya. Subalit ang mga Judiong hindi mananampalataya ay nanulsol sa mga Gentiles at nilalason ang kanilang isipan kaya nagtagal sina Paul sa pangangaral ng may katapangan. Nagkaroon ng dibisyon ang mga tao. Nang malaman nila na balak silang saktan at batuhin, nilisan nila ang lugar at nagtungo sa Lystra.

Derbe at Lystra

Sa Lystra, may pinagaling si Paul na lalaking hindi nakalakad mula nang siya ay ipanganak. Nang malaman ito ng mga tao, nagdala ang pari ni Zeus ng mga panghandog sapagkat ang tingin nila kina Paul at Barnabas ay parang mga diyos nila. Itinama agad ni Paul ang kanilang maling kaisipan at ibinaling niya ang pansin ng mga tao sa tunay na Diyos. Subalit may mga Judio na nanggaling sa Antioch at Iconium na humikayat sa mga tao, binato nila si Paul at kinaladkad palabas ng lungsod. Tinulungan siya ng mga alagad at kinabukasan, nagpunta sila ni Barnabas sa Derbe. Patuloy silang nangaral at gumawa ng mga disipulo sa lugar na ito.

Pabalik sa Antioch, dumaan sina Paul at Barnabas sa Pisidia at Pamphylia. Pagtapos nilang mangaral sa Perga, bumaba sila sa Attalia, at mula dito ay naglayag na sila patungo sa Antioch. Pagdating nila roon, ibinalita nila sa kapatiran ang ginawang pagbubukas ng Panginoon ng pinto para sa mga Gentiles. Habang narito sila sa Antioch, dito isinulat ni Paul ang kanyang liham sa mga taga-Galatia.

Ang Jerusalem Council

May mga kalalakihan na nanggaling sa Judea ang nagtuturo sa mga kapatiran na kinakailangang sila ay matuli ayon sa kautusan ni Moses upang maligtas. At dahil wala namang pagtatalo kina Paul at Barnabas, sila at ang mga iba pa ay naatasang magtungo sa Jerusalem upang kausapin ang mga apostol at mga matatanda roon patungkol sa bagay na ito. Sa kanilang paglalakbay patungo sa Jerusalem, dumaan sila sa Phoenicia at Samaria at detalyadong inilarawan nila ang pagbabalik-loob ng mga Gentiles na nagbigay ng kagalakan sa kapatiran.

Pagdating nila sa Jerusalem, sila ay tinanggap ng iglesya at ng mga apostol at ng mga matatanda roon. Ibinalita nila kung ano ang ginawa ng Diyos sa kanila. Subalit may mga mananampalataya na kasama sa pangkat ng mga Pariseo ang nagsalita na kinakailangan tuliin sila at dapat tuparin ang mga kautusan ni Moses.

Nagtipon ang mga apostles at mga matatanda upang pag-aralan ang bagay na ito. Matapos ang kanilang pagdidiscusyon, tumayo si Pedro at ipinaliwanag na noon pa man ay sinabi ng Diyos na ang mga Gentiles ay makakarinig ng ebanghelyo at sasampalataya rin sapagkat alam ng Diyos ang kanilang puso at ipinadala din ang Banal na Espiritu sa mga Gentiles tulad din ng ginawa sa kanila; wala na silang ipinagkaiba sapagkat parehong nilinis ang kanilang mga puso sa pamamagitan ng pananampalataya. Sinabi pa ni Peter na naniwala silang sila ay maliligtas sa pamamagitan ng biyaya ng Panginoong Jesus, tulad din ng iba.

Nanahimik ang buong kapulungan at nakinig sila sa mga salaysay nila Barnabas at Paul kung paanong kumilos ang Diyos upang makagawa sila ng mga signs and wonders sa harap ng mga Gentiles. Matapos ito, nagsalita naman si James, na kapatid ni Jesus upang patotohanan ang sinabi ng mga propeta noong unang panahon patungkol sa mga Gentiles na sasampalataya sa Diyos. Kaya sa kanyang pagpapasya, hindi nila dapat gambalain ang mga Gentiles na tumatalima sa Diyos, bagkus sulatan sila na umiwas sa mga diyos-diyosan, sa sexual immorality at mga binigti at sa dugo.

Paul's Second Missionary Journey (49 -52 AD)

Paghihiwalay ni Paul at Barnabas

Matapos ng ilang araw na pagtuturo sa Antioch, minungkahi ni Paul kay Barnabas na balikan nila ang mga lungsod kung saan sila nangaral. Nais ni Barnabas na isama si John Mark subalit ayaw ni Paul sapagkat iniwan sila nito sa Pamphylia. Nagkaroon sila ng argumento kaya naghiwalay sila. Isinama ni Barnabas si John Mark sa Cyprus. Pinili naman ni Paul si Silas at sila ay nagtungo sa Syria at Cilicia.

Derbe at Lystra. Nagtungo din sina Paul at Silas sa Derbe at Lystra. Naroon si *Timothy* na anak ng Jewish woman na ang asawa ay Greek. Nais isama ni Paul si Timothy kaya tinuli niya ito sapagkat alam ng mga Judio na naroon sa mga lugar na iyon na ang kanyang ama ay Greek.

Philippi. Hindi sila pinahintulutan ng Banal na Espiritu na mangaral sa Asia kaya sila Paul ay nagdaan sa Phrygia at Galatia. Sa Troas, nagkaroon ng pangitain si Paul na pinapupunta sila sa Macedonia. Sa labas ng gate ng Philippi, ang pangunahing lungsod sa Macedonia, nakipag-usap sila Paul sa mga babaeng nagtipon doon. Si Lydia, na taga Thyatira at worshipper ng Diyos, ay isa sa mga babaeng naroon. Binuksan ng Panginoon ang kanyang puso habang nakikinig kay Paul. Pagkatapos, siya at ang kanyang sambahayan ay binautismuhan.

Nang patungo na sina Paul at Silas sa lugar ng panalanginan, nagpalayas ng masamang espiritu si Paul sa isang aliping babae na manghuhula. Nang makita ng mga amo ng babae na hindi na ito mag-aakyat ng pera sa kanila, dinakip nila sina Paul at Silas at dinala sa hukom. Inutos ng hukom na sila ay bugbugin at ikulong.

Philippian Jailer

Sa loob ng selda habang umaawit at nananalangin sa Diyos sina Paul at Silas, lumindol ng malakas, nayanig ang buong kulungan, nabuksan ang mga pinto at natanggal ang gapos ng bawat isang naroon. Magpapakamatay na sana ang guwardiya sa pag-aakalang tumakas ang mga preso nang mabaling ang kanyang atensyon sa tinig ni Paul. Dahil dito, nalaman niya ang daan ng kaligtasang ipinangangaral nila Paul. Isinama niya sina Paul sa kanyang tahanan, hinugasan ang kanilang mga sugat; siya at ang kanyang sambahayan ay binautismuhan.

Paglabas nila Paul at Silas sa kulungan, binisita nila si Lydia at pinalakas ang mga kapatid. Umalis na sila sa lugar na iyon.

Thessalonica, Berea at Athens

*S*a kanilang paglalakbay, dinaanan nila ang ilang lugar hanggang makarating sila sa Thessalonica. Sa synagogue ng mga Judio, ipinaliwanag ni Paul sa kanyang mga tagapakinig kung bakit kailangang magdusa at mabuhay-muli si Cristo ayon sa kasulatan. Marami ang nahikayat at sumama kina Paul. Subalit ang mga Judio ay nagselos kaya hinikayat nila ang ilang kalalakihan upang manggulo.

Pinaalis agad ng mga kapatiran sina Paul patungong *Berea.* Ang mga Judio sa Berea ay mas marangal sapagkat tinanggap nila ang pagtuturo ni Paul na may kasabikan, ineeksamen ang scriptures araw-araw upang matiyak na iyon nga ang nasusulat. Subalit nang malaman ng mga Judio sa Thessalonica na ang salita ng Diyos ay ipinangangaral sa Berea, sumunod din sila doon at nanggulo na naman. Dali-daling ihinatid ng mga kapatiran si Paul upang maglayag patungong Athens. Naiwan sina Silas at Timothy hanggang makatanggap sila ng utos kay Paul na sumunod sila sa kanyang kinaroroonan.

Sa Athens, habang hinihintay niya ang pagdating nila Silas at Timothy, nagngitngit ang espiritu ni Paul sapagkat ang lungsod na ito ay punung-puno ng mga diyos-diyosan. Araw-araw siyang nagpahayag sa synagogue at sa market place. May mga Stoic at Epicurean philosophers na nakikipag-usap sa kanya na nagdala sa kanya sa Aeropagus sapagkat nais nilang marinig ng lahat ang mga kakaibang sinasabi niya. Matapos niyang magsalita sa harap ng mga taga-Athens, kinutya siya ng iba, ang iba naman ay nagsabing makikinig sila muli sa kanya. Pag-alis ni Paul sa kanilang kalagitnaan, may mga sumama sa kanya tulad nila Dionysius at Damaris.

Corinth (51 AD)

Sa Corinth, nakita ni Paul ang mag-asawang *Aquila at Priscilla*, mga Judio na umalis sa Italy sapagkat pinaalis ni Cladius ang mga Judio sa Rome. Dahil pareho silang tentmaker, nagtrabaho at nanuluyan si Paul kina Aquila at siya ay nagturo sa synagogue tuwing Sabbath.

Nang dumating na sina Silas at Timothy, okupado si Paul sa pagpapahayag patungkol kay Cristo sa mga Judio. Subalit nang kinakalaban na siya ng mga ito, sinabi niyang simula ngayon ang mga Gentiles na ang pagtutuunan niya. Tumuloy siya sa tahanan ni Titius Justus na nakatira sa tabi ng synagogue. Ang synagogue ruler na si Crispus ay naniwala din sa Panginoon, pati ang kanyang sambahayan.

Nangusap ang Panginoon kay Paul sa isang pangitain at sinabi sa kanyang magpatuloy magsalita at huwag matakot sapagkat maraming tao doon ang sa Panginoon. Kaya nanatili doon si Paul at nagturo sa loob ng isa't kalahating taon.

Nang maging proconsul ng Achaia si Gallio, nagka-isa ang mga Judio laban kay Paul at ihinarap siya sa tribunal. Subalit ayaw maki-alam ni Gallio sapagkat ang kanilang reklamo ay walang kinalaman sa crimen o maling gawain. Kaya inaresto nila si Sosthenes, ang ruler ng synagogue, at ito ay kanilang binugbog. Hindi binigyang pansin ni Gallio ang mga pangyayari.

Bumalik muli si Paul sa Antioch kasama sina Aquila at Priscilla. Pagdating sa Ephesus, iniwan na niya ang mag-asawa doon at siya ay nakipagpaliwanagan sa mga Judio sa synagogue. Hindi na siya nagpapigil sa mga kapatiran sa lugar na iyon subalit sinabi niyang siya ay babalik kung ito ay kalooban ng Panginoon.

Sa panahon ng kanyang pamamalagi sa Corinth, naisulat ni Paul ang una niyang liham para sa mga taga Thessalonica kung saan ang tema nito ay patungkol sa pagbabalik ni Cristo at dito ay binanggit niya ang "day of the Lord."

Gumawa siyang muli ng ikalawang liham sa mga taga-Thessalonica upang itama ang mga nagsasabi na ang araw ng Panginoon ay nangyari na. Ang isa pang concern sa kanyang liham na ito ay ang attitude ng mga mananampalataya na pagiging tamad.

Paul's Third Missionary Journey (53-57 AD)

Naglayag na muli si Paul hanggang makarating siya sa Caesarea at binati ang iglesya doon. Tapos bumaba siya sa Antioch at sa mga region ng Galatia at Phrygia upang palakasin ang mga disipulo doon.

Si Apollos na taga Alexandria ay nagtungo sa Ephesus. Siya ay magaling magsalita, maalam sa Kasulatan

at nagpahayag ng tama patungkol sa Panginoong Jesus bagamat ang nalalaman lamang niyang bautismo ay ang kay John. Nagpunta siya sa sinagoga at maalab na nangaral doon. Subalit nang marinig siya nila Aquila at Priscilla, kinausap siya ng mag-asawa upang ipaliwanag sa kanya ng mas tama ang way of God. Hinimok ng mga kapatiran na magpunta siya sa Achaia.

Ephesus (54 AD)

Habang si Apollos ay nasa Corinth, si Paul ay nasa Ephesus naman. Napag-alaman ni Paul na hindi pa nakakatanggap ng pagbabautismo ng Banal na Espiritu ang mga kapatiran doon. Mga 12 kalalakihan ang naroon na binautismuhan niya sa pangalan ng Panginoong Jesus at ang Banal na Espiritu ay sumakanila matapos niya silang patungan ng kamay. Sila ay nagsalita sa iba't ibang wika.

Tatlong buwan siyang nagtalumpati sa synagogue, subalit nang ang mga matitigas ang ulo ay nagsalita na laban sa grupo, isinama ni Paul ang mga disipulo sa bulwagan ni Tyrannus. Araw-araw siyang nangaral doon sa loob ng dalawang taon kaya lahat ng residents ng Asia na Jews and Greeks ay nakarinig ng salita ng Panginoon.

Ang Diyos ay gumagawa ng mga kahanga-hangang milagro sa pamamagitan ni Paul. Ultimo mga panyo at tapis na nadampi sa kanyang balat ay dinadala sa mga may sakit at sila ay gumagaling.

Sa panahon ng pamamalagi ni Paul sa Ephesus, sinulat niya ang kanyang unang liham sa mga taga-Corinth patungkol sa mga division sa iglesya, mga sexual immoralities, pag-aasawa at divorce at marami pang iba. At dahil pinauna na niya sina Timothy at Erastus sa Macedonia, panandalian muna siyang nanatili sa Asia.

Napagpasyahan ni Paul na dumaan sa Macedonia at Achaia at pagkatapos sa Jerusalem. Kapag nadaanan na niya ang mga lugar na ito, nasabi niyang kailangan din siyang dumaan sa Rome.

Noong panahon ding iyon, si Demetrius, na silversmith, kasama ang kanyang mga kapwa silversmith ay nagsimula ng kaguluhan dahil sa sinabi ni Paul na ang mga diyos na inukit ng tao ay hindi diyos. Ang kanilang negosyo ay tiyak na malulugi. Tinipon niya ang mga kasamahan at lahat sila ay nagsiklab sa galit. Nagkaroon ng pagkakagulo kaya sinugod at binitbit nila ang mga kasamahan ni Paul na sina Gaius at Aristarchus. Nais sanang pumunta ni Paul sa gitna ng kaguluhan subalit hindi siya pinayagan ng kanyang mga kasamahan.

Macedonia at Greece (57 AD)

Nang humupa na ang kaguluhan, pinatawag ni Paul ang mga disipulo. Matapos niya silang palakasin, siya ay nagpaalam na upang magtungo sa Macedonia. Binigyan niya ng encouragement ang mga kapatiran na dinaanan niya hanggang makarating siya sa Greece. Nanatili siya roon ng tatlong buwan at nang marinig niyang may masamang balak sa kanya ang mga Judio nang siya ay maglalayag na patungong Syria, nagdesisyon siyang bumalik sa pamamagitan ng Macedonia.

Sinamahan siya ni Sopater, na Berean. Ang ibang mga kasamahan katulad ng mga Thessalonians na sina Aristarchus at Secundus, Gaius ng Derbe at Timothy at mga Asians na sina Tychicus at Trophimus ay nauna na sa Troas. Subalit sila Paul ay umalis sa Philippi matapos ang mga araw ng Unleavened Bread at nakarating sila sa Troas sa loob ng limang araw. Nanatili sila roon ng pitong araw.

Sa huling araw nila sa lugar na iyon, sadyang hinabaan ni Paul ang pagsasalita niya sa mga kapatiran. Si Eutychus, na naka-upo sa bintana habang nakikinig, ay nakatulog at nahulog mula sa ikatlong palapag ng building at namatay. Bumaba si Paul, kinalong ang binatilyo at sinabi sa kanila na huwag mabahala sapagkat ito ay buhay.

Pag-alis nila sa Troas, naglayag ang mga kasamahan ni Paul sa Assos at siya ay naglakbay sa lupa. Nagkita sila sa Assos at nagtungo sa Mitylene, dumaan sa Samos hanggang makarating sa Miletus. Sa lugar na ito, ipinatawag niya ang mga matatanda ng Ephesus upang magpaalam sa kanila sapagkat alam niyang walang kasiguruhan kung ano ang haharapin niya sa Jerusalem. Pinagbilinan ni Paul ang mga matatanda roon na bigyan ng atensyon ang kanilang mga sarili at ang kawan na ipinagkatiwala sa kanila ng Banal na Espiritu, alagaan ang iglesya ng Diyos na Kanyang tinubos sa pamamagitan ng Kanyang sariling dugo.
Habang nasa Macedonia si Paul, sinulatan niya ng ikalawang beses ang mga taga-Corinth. Sumulat din si Paul sa mga taga Roma.

Multiple Choice:

1. Matapos masaksihan ng mga tao sa Lystra ang mahimalang pagpapagaling nila Paul at Barnabas, pinagkamalan nila silang:
   a. Greek gods na sina Zeus at Hermes.
   b. sundalong Romano.
   c. Jewish priests.
   d. mga salamangkero.

2. Sino ang bantay sa kulungan na naging mananampalataya matapos mayanig ng lindol ang bilangguan kung saan nakakulong sina Paul at Silas?
   a. Lazarus
   b. Cornelius
   c. Titus
   d. Wala sa choices

3. Saan ipinahayag ni Paul ang kanyang tanyag na sermon tungkol sa "Unknown God" sa mga taga-Athens?
   a. sa sinagoga
   b. Areopagus
   c. Colosseum
   d. Templo ni Diana

4. Sino ang tentmaker at kapwa misyonero na sumama kila Paul sa Corinth?
   a. Timothy
   b. Ananias at Sapphira
   c. Apollos
   d. Priscilla at Aquilla

PHILIPPINE BIBLICAL WORLDVIEW FOUNDATION, INC. 2015

5. Ano ang ginawa at sinamba ng mga tao sa Ephesus na humantong sa isang kaguluhan?
   a. Idols of Artemis
   b. golden coins
   c. pagan scrolls
   d. image ni Caesar

6. Noong nasa bilangguan sina Paul at Silas, ano ang matututuhan natin sa kung paano tayo dapat tumugon sa kahirapan bilang mga Kristiyano?
   a. Takasan natin ang mahirap na sitwasyon sa anumang paraan na kinakailangan.
   b. Humanap ng masisisi sa mga hirap na pinagdadaanan.
   c. Manalangin at magpuri sa Diyos sa gitna ng mga pagsubok.
   d. Talikuran ang ating pananampalataya sa mahihirap na panahon.

7. Ang pakikipagtulungan nina Priscilla at Aquilla kay Paul ay nagpapaalala sa atin ng kahalagahan ng:
   a. pag-iwas sa pagkakaroon ng malapit na kaugnayan sa kapwa mananampalataya.
   b. financial gain mula sa gawain.
   c. pagsuporta at pagpapalakas sa isa't-isa sa gawain.
   d. pagpapanatiling pribado ng pananampalataya ng isang tao.

8. Ang mga gumagawa ng idols sa Ephesus ay naglalarawan ng epekto ng Gospel sa local economy. Ano ang itinuturo nito sa atin tungkol sa mga challenges ng pagbabahagi ng Gospel?
   a. Ang pagbabahagi ng Gospel ay dapat na unahin kaysa sa mga concerns sa economy.
   b. Ang economic interest kung minsan ay maaaring sumalungat sa itinuturo ng salita ng Diyos.
   c. Ang Gospel ay dapat tumugon sa economic needs ng community.
   d. Ang kaunlaran ng ekonomiya ay tanda ng pagpapala ng Diyos.

© Revised September 20, 2023 Conrad Jun Tolosa
All rights reserved. No part of this material may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means except for brief quotations for the purpose of review or comments, without the prior permission of the publisher, Philippine Biblical Worldview Foundation, Inc.